

ABZ Nieuws

ABZ Diervoeding, Jaargang 7 | Nummer 3 | juni 2019



High-tech brengt pluimveehouder Bevelander mooie resultaten

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG 13

Nieuw
Nederlands
Weiden in
de praktijk

RUNDVEE / PAG 4

Van koper
naar goud

VARKENS / PAG 11

Nieuw in ons
assortiment:
Legmeel 170
Light

PLUIMVEE / PAG 18

Van de directie	2	Checklist voor zomerventilatie bij leghennen	12
Grondstoffenmarkt	3	High-tech brengt pluimveehouder	
Nieuw Nederlands Weiden in de praktijk	4	Bevelander mooie resultaten	13
Laat uw koe niet met het verkeerde been uit bed stappen!	6	Bedrijfshygiëne bij pluimveebedrijven	16
De impact van een stalbrand	8	Nieuw in ons assortiment: Legmeel 170 Light	18
Van koper naar goud	11	Inname boerengranen	19
		Even voorstellen: Mark Boers	19
		Colofon	19

Van de directie

Disruptie in voedselproductie

Eén van de landbouwvakbladen gaf onlangs een mooi boekje uit waarin de centrale vraag gesteld werd hoe de land- en tuinbouw er in 2050 uitziet. Voor ons als coöperatie (vereniging) van ruim 1.700 Nederlandse veehouders is de vraag hoe de voedselproductie in Nederland zal veranderen en voor welke keuzes de Nederlandse veehouderij komt te staan. Prof. dr. Bob de Wit, hoogleraar Strategisch Leiderschap aan Nyenrode Business Universiteit spreekt in zijn woord vooraf van disruptie in de voedselproductie.

Disruptie is een woord wat de afgelopen jaren als managementterm veel gebruikt wordt. Strikt genomen is de definitie van disruptie ontwrichting of uiteenscheuring. De term wint aan populariteit, omdat veel nieuwe opkomende bedrijven en technologieën hele markten ontwrichten, of bestaande, grote organisaties ten val brengen. Disruptie staat dus ook synoniem voor het ontwrichten van bestaande business.

Disruptie ontstaat als succesvolle bedrijven die geconfronteerd worden met technologische verandering hardnekkig dezelfde keuzes blijven maken als die waarmee ze in eerste instantie succesvol werden (denk: Nokia en smartphones, na Apple's lancering van de iPhone). Christensen, de grondlegger van de disruptietheorie, stelt dat bedrijven die alles goed doen ook ten prooi kunnen vallen aan disruptieve, ontwrichtende bedrijven. Die uitspraak is wel verwarrend, want bedrijven die aan disruptie ten onder gaan doen wel degelijk iets niet goed.

Nederland mag trots zijn op de sterke positie die de agro- en food-sector wereldwijd heeft en het goede voorbeeld dat zij is voor vele andere landen, maar zoals Christensen stelt, alles goed doen, is soms niet genoeg. Nog nooit waren er zoveel technologische innovaties tegelijk in ontwikkeling, en nog nooit zijn die ontwikkelingen zo snel gegaan. Prof. dr. De Wit stelt dat het niet eenvoudig is om de situatie van 2050 te visualiseren. Daar komt veel creatief denkwerk en voorstellingsvermogen bij kijken en samenwerking met zowel insiders en outsiders van de sector.

Vanuit het disruptief denken is het goed om focus te houden. Onze organisatie kent maar één belang. Ons doel is om onze veehouders te ontzorgen op het gebied van diervoeding. Alle beslissingen en

alle veranderingen zijn erop gericht om in de toekomst hieraan een goede invulling te kunnen geven. Door focus te houden, wordt het gemakkelijker, maar niet persé makkelijk. Dit geldt uiteraard ook voor onze leden-veehouders.

ABZ Diervoeding kijkt in haar strategische plannen altijd vijf jaar vooruit. Vijf jaar is een overzichtelijke periode, waarin enerzijds meer gebeurt dan vooraf in te schatten is en anderzijds een periode die vaak ook nodig is om veranderingsprocessen in te kunnen richten. Veranderingen op het gebied van de productie van diervoeders hebben vaak invloed op onze fabrieken en met name de bijbehorende vergunningstrajecten zijn vaak meerjarig.

Een voorbeeld van een disruptiefactor voor de diervoederindustrie kan de herintroductie van het gebruik van dierlijke eiwitten in voeders voor landbouwhuisdieren zijn. Gelukkig beschikken wij over meerdere productielocaties, verspreid over het land, waardoor we in geheel Nederland maatwerkvoeders kunnen leveren. Specifiek afgestemd op uw diersoort, uw bedrijfssituatie en het programma waar u aan deelneemt. Onze expeditie werkzaamheden doen wij volledig in eigen beheer, met een eigen wagenpark en eigen chauffeurs. Door de jaren heen wordt het wagenpark steeds verder geüniformeerd, zodat wij foutloos veel retour laden en weinig lege kilometers rijden.

Een professionele inkooporganisatie, maatwerk voerproductie, efficiënte expeditie en hoogwaardige nutritie- en advisering zijn onze ingrediënten om onze veehouders te ondersteunen in de veranderingen waar zij de komende jaren voor komen te staan.

Tot besluit

Ik wens u allen een goede zomer met groeizaam weer en goede opbrengstprijzen toe!

Marcel Roordink, algemeen directeur



Grondstoffenmarkt

Op moment van schrijven (begin juni) zorgen zeer natte omstandigheden in de USA voor een problematische inzaai van maïs en sojabonen. Dit zorgt voor stevig oplopende prijzen. De tarwe- en gerst oogst ziet er in Europa goed uit, maar prijzen gaan omhoog onder invloed van duurdere maïs.



Granen

Tot half mei liet de maïsmarkt een dalende trend zien onder invloed van goede maïsoogsten in Zuid-Amerika. In de USA is het echter dusdanig nat, dat de inzaai van maïs grote vertraging oploopt. Eind mei was het percentage wat ingezaaid was, het laagste percentage ooit! Dit zorgt ervoor dat men inmiddels vreest voor zowel een fors kleiner areaal (te laat om te zaaien), alsook kleinere opbrengsten per hectare. De USA is nog altijd veruit de grootste maïsproducent ter wereld. Dus een misoogst in de USA heeft een grote invloed op het wereldwijde aanbod. Hierdoor zitten maïsprijzen sinds medio mei in een forse prijsrally omhoog.

De oogstvooruitzichten van tarwe en gerst zijn zowel in Europa als in Rusland positief. Er was angst voor droogte, maar in mei is er voldoende regen gevallen voor een goede gewasontwikkeling. In de USA zijn er delen waar tarwe kampt met wateroverlast, maar de meeste tarwe wordt wat noordelijker geteeld dan maïs en soja, waar de wateroverlast veel minder is. De prijzen reageren echter wel behoorlijk op de problematiek in de maïsmarkt. Op Chicago is de tarweprijs flink gestegen. In Europa lagen nieuwe oogst tarwe- en gerstprijzen behoorlijk onder oude oogst, vanwege goede oogstverwachtingen. Deze nieuwe oogstprijzen zijn gestegen, oude oogstprijzen zijn redelijk stabiel vanwege voldoende aanbod. We verwachten komend seizoen een ruimer aanbod van gerst en tarwe ten opzichte van een krapper wereldwijde maïsmarkt. Dit zou hoge maïsprijzen kunnen betekenen met wat goedkopere tarwe en gerst.

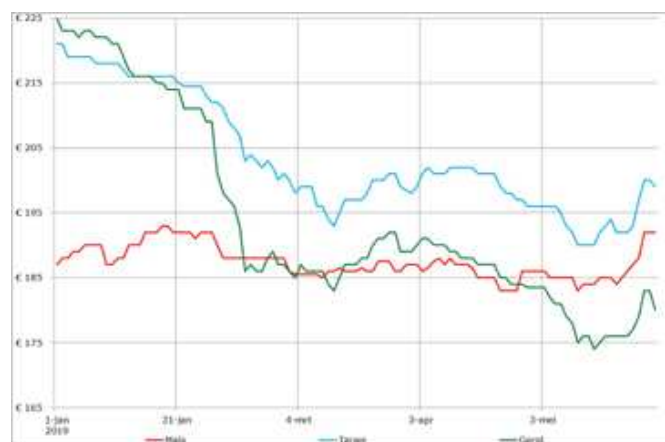
Eiwitten

Ook de inzaai van sojabonen loopt in de USA fors achter. Waar begin van het jaar de focus vooral lag op goede oogsten in Zuid-Amerika, grote voorraden in de USA en varkenspest in China, is dit sentiment volledig gedraaid en lopen prijzen snel op. Ondertussen lopen de spanningen in de handelsoorlog tussen China en de USA verder op, waardoor China veel sojabonen in Zuid-Amerika koopt en aankopen vanuit de USA annuleert. Raap- en zonnepitschroot lopen wat op in prijs door de forse prijsstijging in soja. Vooral de zonnepitschrootmarkt is vast.

China wil geen raapschroot meer uit Canada (Huawei affaire) en geen sojabonen uit de USA en koopt dus zonnepitschroot in de Oekraïne. Dit zorgt voor een kleiner aanbod voor Europa. Hierdoor is zonnepitschroot relatief duur en rekent het niet heel goed. De raapzaadoogst wordt in Europa de kleinste sinds jaren door een behoorlijk kleiner areaal.

Bijproducten

Na het bereiken van een erg laag prijsniveau (in jaren niet gezien), zijn sojathullen hard in prijs opgelopen. De lage prijzen hebben veel extra vraag gecreëerd, waardoor de aanboddruk die er was, is verdwenen. Ook palmpitschilfers zijn duurder geworden. Gedurende de Ramadan (5 mei t/m 4 juni) was de crush en dus ook de verkoopbereidheid in Maleisië/Indonesië laag. De bietenpulpmarkt is stabiel. Enerzijds is er een beperkt aanbod, anderzijds is er ook een beperkte vraag vanwege goedkoper beschikbare citruspulp. Graanbijproducten als tarwegries en maïsgluten worden iets duurder in navolging van de duurdere granen.



Grafiek 1 Dagprijsontwikkeling granen

Arie Griffioen, manager Inkoop & Logistiek
06 2161 4390 ■ a.griffioen@abzdiervoeding.nl





Nieuw Nederlands Weiden in de praktijk

Het weiden van de koeien kan op allerlei manieren. Omweiden, stripgrazen, standweiden, roterend standweiden; elk systeem heeft zijn voor- en nadelen. Een weidesysteem toepassen is in ieder geval beter dan helemaal geen systeem hebben. Naast de eerder genoemde weidesystemen is er de laatste jaren een nieuw weidesysteem bedacht: het Nieuw Nederlands Weiden (NNW). NNW is de gulden middenweg van de verschillende weidesystemen en kan bij melkveehouders voor meer rendement zorgen van weidegang.

Weideplatform

De basis van NNW is roterend standweiden. Je weidt de koeien op een bepaalde oppervlakte, een weideplatform. Dit platform wordt van tevoren bepaald en opgedeeld in 4 tot 6 gelijke percelen. Op deze manier blijft het grasaanbod iedere dag gelijk. Op het platform blijft de kudde dagelijks roteren tot een tweede platform kan worden gemaakt. Vervolgens kan op het etgroen van het tweede platform weer 4 - 6 gelijke percelen worden gemaakt en kunnen de koeien daar verder op geweid worden. Dan heeft het eerste platform weer de tijd om te groeien tot een maaisnede en zo kan het hele weideseizoen gewisseld worden tussen de verschillende platformen. In figuur 1 staat een voorbeeld van 2 platformen en hoe gelijke percelen kunnen worden gevormd per platform. Soms betekent dit dat percelen moeten worden samengevoegd of dat een perceel moet worden opgedeeld.



Groei is opname

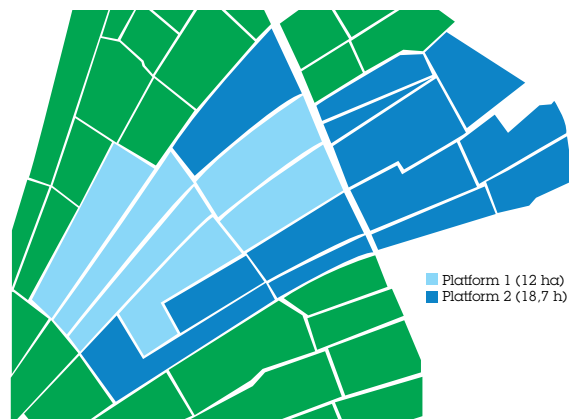
De opname van vers gras wordt met dit systeem bepaald door de grasgroei. Koeien moeten worden ingeschaard bij 12 cm en moeten aan het eind van de dag minimaal 8 cm laten staan. Dit is goed te sturen door de bijvoeding op stal aan te passen aan het grasaanbod in het land. Staat er minder dan 8 cm aan het eind van dag, dan moeten de koeien meer ruwvoer op stal krijgen. Staat er veel meer dan 8 cm, dan kunnen de koeien minder ruwvoer op stal krijgen. Maar hoe kunt u zelf de opname van de koeien berekenen? De grasgroei bepaalt alles. In de zomer is de gemiddelde grasgroei ongeveer 60 kg ds/ha. Wanneer u een platform van 10 ha aanbiedt aan 100 koeien, biedt u dus $60 \times 10 / 100 = 6$ kg droge stof vers gras aan. Dit zullen de koeien normaliter in 6-7 uur kunnen eten. Dit betekent dat er nog 9 kg droge stof aan ruwvoer op stal moet worden bijgevoerd. Die hoeveelheid kan per dag worden veranderd door wisselingen in grasgroei en aantal koeien (zie tabel 1).



Praktisch weidesysteem

In de praktijk is gebleken dat het NNW een erg praktisch systeem is en dat melkveehouders gemakkelijk de beweiding en de bijvoeding kunnen bijsturen als de omstandigheden veranderen. Dit resulteert vervolgens in een meer constante productie van de koeien met relatief weinig arbeid.

Figuur 1 Weideplatform



“Staat er veel meer dan 8 cm, dan kunnen de koeien minder ruwvoer op stal krijgen.”

De huidige praktijk laat zien dat het NNW voor veel melkveehouders een verbetering geeft van hun weideprestaties en dat het vooral economisch gezien tot betere resultaten kan leiden. Wilt u weten hoe het NNW in uw situatie eruit zou kunnen zien? De rundveespecialisten van ABZ Diervoeding kunnen u helpen met het maken van een perceelindeling en het inzichtelijk krijgen van de te voeren hoeveelheden op stal. Is het niet voor dit jaar, dan kunt u alvast nadenken over volgend jaar.

Bas Timmer, specialist rundveehouderij
06 5896 9722 ■ b.timmer@abzdiervoeding.nl



Tabel 1. Berekening van opname vers gras en bijvoeding

Voorjaar		Aantal percelen weiden		Perceelsgrootte (ha.)				
		5		2,0				
Groei per dag per ha	100	90	80	70	60	50	40	30
Ds beschikbaar per weidedag	1000	900	800	700	600	500	400	300
Opname gras kg ds per koe per dag	10,0	9,0	8,0	7,0	6,0	5,0	4,0	3,0
Bijvoeding ruwvoer	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0
Globaal aantal uren weidegang (regulier)	11	10	9	8	7	6	4	3
Globaal aantal uren weigang (robot)	15	14	12	11	9	8	6	5

Bron: Stichting weidegang



Laat uw koe niet met het verkeerde been uit bed stappen!

Met de huidige productieniveaus zijn de Nederlandse melkkoeien goed te vergelijken met topsporters. Voor een hoog productieniveau moet een koe, net als een sporter, optimaal ondersteund worden. Hierbij is voeding niet het enige wat aandacht verdient, ook het comfort van de koe is belangrijk. Een belangrijk onderdeel van het comfort voor de koe is de ligbox.

14 uur liggend herkauwen

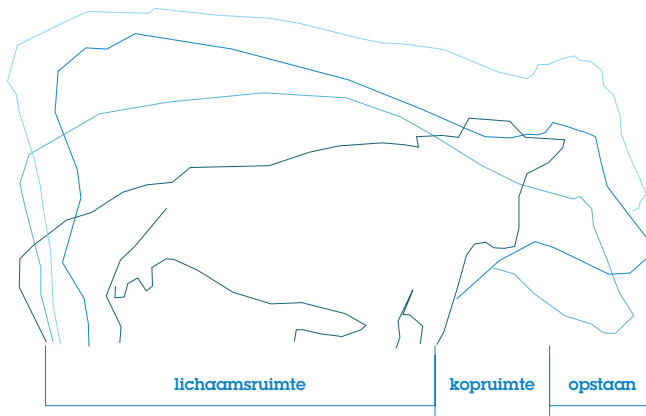
De optimale maat van een ligbox is voor ieder bedrijf verschillend en natuurlijk afhankelijk van hoe groot de koeien zijn. Bij het bouwen van een stal worden vaak boxen geplaatst met maten die op dat moment gangbaar zijn, maar koeien kunnen qua maatvoering behoorlijk veranderen door de jaren heen. Vaak groeit de box dan niet mee. Dat is jammer, want boxen afstellen hoeft niet veel geld te kosten en kan veel opleveren. Als koeien voldoende liggen, kunnen ze meer energie steken in het aanmaken van melk. Ook de belasting op de klauwen is een stuk lager bij een goed comfort in de box. In een optimale situatie ligt een koe ongeveer 14 uur op een dag te herkauwen in de ligbox. Ieder uur dat ze minder ligt, kost melk.

Hangkoeien

Neem eens de tijd om rustig naar uw koeien te kijken. Een beeld wat we vaak tegenkomen in de stal is dat koeien in of bij een ligbox staan, niet weg willen lopen en ook niet gaan liggen.

In deze situatie is er dus iets, wat de koe ervan weerhoudt om te gaan liggen. Vuistregel is dat 7-8 koeien per 10 koeien die aanwezig zijn in ligboxen, moeten liggen. Als het er minder zijn, is er winst te behalen.

Afbeelding 1



Het begint bij het betreden van de ligbox. Een koe moet volledig in de box kunnen staan, voordat deze gaat liggen. Het moet dus mogelijk zijn dat de koe met vier poten tegelijk in de box kan staan. Als een koe dan eenmaal gaat liggen (of opstaat), heeft een koe veel ruimte nodig om 'in positie' te komen. De koe 'slingert' zijn lichaam om het gewicht in de benen te krijgen (zie afbeelding 1). De gemiddelde Nederlandse melkkoe heeft hierbij een lengte nodig van meer dan 3 meter! Als een koe deze ruimte niet heeft, moet de koe in een bocht opstaan of gaan liggen en wordt het een stuk lastiger om dit te doen.

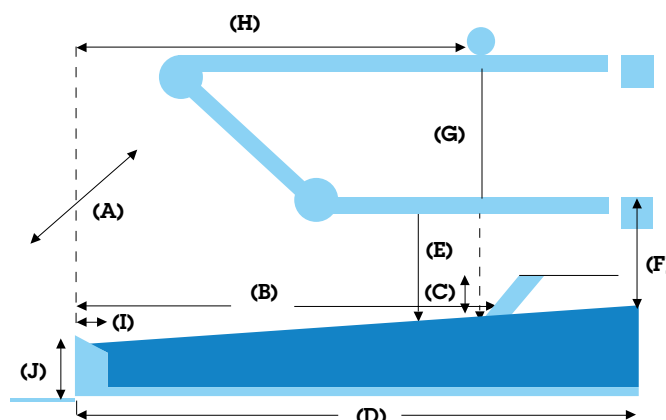
Naast ruimte voor het opstaan, zijn de maten van de ligbox zelf natuurlijk ook van belang. Een grote koe heeft een grotere ligbox nodig. Een uniforme veestapel helpt dus bij het optimaal benutten van de ligboxen. Onderstaand een tabel met maten voor een ligbox, gesorteerd in een aantal gewichtsklassen. Vergelijk de maten bij verschillende klassen eens en zie hoeveel verschil er zit in een optimale boxafstelling.

Gewicht volwassen koe

Probeer een gemiddelde gewichtsklasse voor uw veestapel te bepalen door bij een aantal dieren de borstomvang te meten. Als u dit bij een aantal 3e en 4e kalfskoeien doet halverwege lactatie, heeft u gelijk het volwassen gewicht van uw veestapel berekend. Dit kan als uitgangspunt dienen voor de boxmaten.

Zijn de boxmaten op uw bedrijf passend bij uw veestapel? Als de maten ver afwijken van tabel 1, probeer de boxen dan aan te passen. Een schoft- of kniebalk aanpassen, een muurtje achter de boxen slopen of een box minder in een rij en daardoor wel de juiste breedte bij alle andere boxen realiseren, kan extra liguren opleveren in uw stal.

Erwin van de Beek, specialist rundveehouderij
06 1378 5504 ■ e.beek@cbzdiervoeding.nl



Tabel 1 Overzicht maten ligboxen

Gewicht in kg		450	545	635	725	815	910
Boxmaten in cm							
Lengte box tegen muur	D	245	260	275	300	310	320
Dubbele lengte bij dubbele box	DD	465	485	520	550	550	550
Achterkant box tot kniebalk	B	165	170	175	180	185	190
Breedte box	A	110	115	120	125	135	145
Hoogte kniebalk	C	8	8	10	10	10	10
Hoogte onderste pijp van box	E	23	25	28	30	32	35
Hoogte schoftboom	G	110	117	121	127	132	137
Achterkant box tot schoftboom	H	163	167	173	178	183	191
Breedte achterrand bij diepstrooisel	I	20	20	20	20	20	20
Hoogte boxbedding	J	15	15	15	15	15	15

De impact van een stalbrand



Foto's brand: News United / 112-achterhoek nieuws

Het wordt één van de ergste dingen genoemd die een veehouder kan gebeuren: een stalbrand. Het overkwam Rudi (51) en Hetty (45) Krüs-Giesen, vleesvarkenshouders in Didam, en hun kinderen Niels (16), Chiel (14) en Marit (11) op een van de warmste dagen van vorig jaar.

Het was 31 juli, even voor half vijf, toen Rudi rook uit de nieuwste stal zag komen. Direct belde hij 112, maar toen de brandweer arriveerde, sloegen de vlammen al uit het dak. De 2.600 varkens hadden geen schijn van kans. De brand was zó verwoestend, dat de oorzaak niet meer te achterhalen was. De meest waarschijnlijke optie, ook volgens de brandweer, is een haperende, vonkende tl-verlichting. Ook knaagdierschade zou een mogelijkheid kunnen zijn. Nu, tien maanden later, rest een groot gapend gat, maar de familie Krüs is positief en richt zich op de toekomst. Niels, die graag de boerderij wil overnemen, was bij zijn vader toen hij de brand ontdekte. Daags na de brand zei Niels: "Pap, het wordt toch wel weer opgebouwd, want ik wil

hier wel mee verder." Rudi: "We hebben nooit getwijfeld om door te gaan, maar zo'n houding van je zoon maakt het toch een stuk gemakkelijker."

De brand

De aandacht van de brandweer ging niet direct uit naar de brandende stal, maar naar de oude stal met varkens (én asbest dak) die er een paar meter vanaf stond. Met een watergordijn hebben ze kunnen voorkomen dat de brand oversloeg. Omdat de stroom was uitgevallen, had de brandweer grote ventilatoren met eigen aandrijving meegenomen om via de deuropening verse lucht in de stal met varkens te blazen. "Die paniek en machteloosheid... je gaat twijfelen aan alles", zegt Rudi. "Heb ik iets fout

gedaan, of iets stoms, maar ik kon niets bedenken."

Volgens protocol belde de brandweer direct een dierenarts. Ook deed de brandweer gelijk technisch onderzoek. Dan nemen ze diverse monsters, bijvoorbeeld van het isolatiemateriaal, en laten dat in het laboratorium onderzoeken. Zo kunnen ze controleren of het materiaal is gebruikt dat op de bestektekeningen staat.

Het Waterschap heeft de sloot meteen afgedamd om bluswater op te vangen dat van het erf afliep. Dat water is bemonsterd. Mochten er schadelijke stoffen meekomen met het bluswater, dan is de veehouder verantwoordelijk voor de milieuschade.

Eerste opvang

Van onschatbare waarde was de steun die Hetty en Rudi hebben ervaren van een buurman (ex-veehouder en ex-brandweerman) die als één van de eersten op het erf was, en van de bedrijfsadviseur van de accountant. "Onze adviseur heeft veel voor ons geregeld. Want er komt erg veel op je af, de eerste uren. Daarnaast is onze eigen dierenarts een grote steun geweest. De eerste dagen is zij vaak langsgekomen om te praten en even te controleren of de overgebleven varkens toch niets mankeerden.



Er zat immers maar een muurtje tussen de brand en de varkens." Door de verzekering is een ruimingsbedrijf ingeschakeld, dat de volgende ochtend om half 7 al iemand stuurde om te inventariseren hoe ze het moesten aanpakken. Om 9 uur kwam een delegatie van de verzekering. Hetty: "Dat was erg confronterend. Natuurlijk willen ze weten wat er is gebeurd, maar het voelde als een verhoor. We moesten stap-voor-stap de dag doornemen en beschrijven wat we allemaal wanneer hebben gedaan. De mobiele telefoon is dan een uitkomst, want bij elk appje of belletje staat een tijdstip. Zo'n dag kun je dan best goed terughalen."

Vervolgens willen ze weten hoe je verzekerd bent. Zijn de gebouwen verzekerd? De dieren? De kelders? Opruimingskosten? Milieukosten? Bedrijfsstagnatie? En bovenal, is de premie op tijd betaald? Wéér een stressmoment. Het bleek gelukkig allemaal in orde. "Gelukkig waren we verzekerd tegen nieuwbouwwaarde en hadden we ook de putten verzekerd", vertelt Rudi. "Dat doen heel veel boeren niet. Maar er zaten zoveel scheuren in,

dat die niet meer bruikbaar waren."

De afgebrande stal was niet eens zo oud; het oudste deel was 12 jaar, het jongste deel waar de brand is ontstaan, 9 jaar.

Twee dagen en nachten is doorgewerkt om het puin en de dieren in containers te bergen. Haast was geboden. Het was immers heet weer en de gedeeltelijk verbrande kadavers gingen stinken en opzwellen. De vrachtwagens waren vol, maar de NVWA moest toestemming geven voor transport. De handtekening liet erg lang op zich wachten. Net voor het weekend mochten de wagens eindelijk het erf af. Rudi heeft deze trage gang van zaken aanhangig gemaakt met als gevolg dat de NVWA nu een protocol heeft voor stalbranden.

"Je wordt als een crimineel neergezet."

Reacties

Dat de dieren zijn omgekomen vinden Rudi en Hetty heel erg, maar wat hun ook veel verdriet heeft gedaan, zijn de reacties van sommige mensen. "Dat mensen zomaar een oordeel vellen over jou en je handelen. Dat ze roepen: waarom heeft hij de staldeur niet opengedaan, waarom heeft hij het hok niet opengezet. Dat kan helemaal niet, het zijn 240 hokken! En al kon het wel, dan waren de varkens nooit naar buiten gelopen. Die krijg je niet uit hun vertrouwde hokken, ze vluchten niet. Zeker voor de kinderen was het vrij heftig. Die lezen de reacties op sociale media. Marit zei een keer: 'Oh pap, ik lees nu dat ze het jammer vinden dat jij niet in de stal was toen hij afbrandde.' Dat komt wel heel hard binnen. Je wordt als een crimineel neergezet."



De reacties vanuit de buurt en het dorp waren overweldigend: veel bloemen, appjes, kaarten met een persoonlijke boodschap, de Turkse eigenaar van een shoarmazaak in Didam die aan de deur komt en een etentje aanbiedt. "Heel bijzonder! Dat doet je echt goed. Daarnaast heeft de buurt geld ingezameld om ons een hart onder de riem te steken. Daarvan zijn we afgelopen winter, voor het eerst met z'n allen, op skivakantie geweest."

ZZP'er

Toen na een paar maanden het meeste regelwerk was gedaan, is Rudi zich een aantal dagen per week gaan verhuren als zzp'er. Hij is van huis uit landbouwmechanisatiemonteur en heeft naast de varkens een kleine akkerbouwtaak en dus wat machines tot zijn beschikking.

Ook heeft hij toen een speciale bomenspuit gekocht waarmee hij de eikenprocessierups te lijf kan gaan en een licentie gehaald dat hij ook voor overheden mocht gaan spuiten. Zo maakt hij op dit moment zijn overtollige uren te gelde. De bedrijfsstagnatieverzekering was maar voor een jaar, maar dat is te kort. Als alles meezit, kunnen de eerste varkens pas afgeleverd worden in april 2020, twintig maanden na de brand.

"We willen flexibel zijn. Als we in de toekomst biologisch willen worden, dan kan dat ook."

Toekomst

Deze misère biedt ook kansen die Hetty en Rudi met beide handen aangrijpen. De vergunningen voor de nieuwe stal zijn vrijwel rond en in week 26 hopen ze te kunnen starten. De oudste, door de brand toch wat beschadigde stal (met asbest dak) wordt eveneens afgebroken en er komt een nieuwe stal voor 2.880 dieren met het één ster Beter Levenconcept.

Met het oog op de brandveiligheid komen er twee stallen van 15 meter breed en 101 meter lang, die 5 meter uit elkaar staan. Elke stal heeft in het midden een luchtwasser met aan weerszijden een brandmuur. Rudi: "Zo maken we vier compartimenten. Mocht er wat gebeuren, dan zijn we niet alles kwijt. Op deze manier bouwen, met 5 meter tussenruimte, is niet goedkoop en het was nog een puzzel om binnen het bouwblok te blijven. Wat dat betreft maakt de wet separaat bouwen lastig."

In de lange, diepe hokken komt stro en onder de roosters een mestschuif. De stallen worden zó gemaakt dat er een

uitloop kan komen. "We willen flexibel zijn. Als we in de toekomst biologisch willen worden, dan kan dat ook."

Verder komt er zo veel mogelijk beton, niet of nauwelijks meer kunststof. Er komen ramen voor daglicht, zodat de lampen minder vaak nodig zijn. Een lamp blijft immers een risico. De lampen worden centraal in één keer geregeld, zodat er nooit een lamp per ongeluk aanblijft. Er komt overal ledverlichting, vrij hangend van het plafond. Ook komen er zo min mogelijk wandcontactdozen. De elektra komt zoveel mogelijk in de technische ruimte met een brandmuur eromheen.

"We hebben denk ik van alle kanten wel geprobeerd om het qua brandveiligheid zo veilig mogelijk te maken. Het is tenslotte ook je eigen werkplek", vertelt Hetty. "We moeten aan de burgers openheid geven, ons verhaal vertellen. Daarom maken we in de nieuwe stal ook een zichruimte. We willen graag laten zien wat we doen en hoe we het doen."



Foto: Anne Reinke

Tips van Hetty en Rudi

Een stalbrand overkomt je. Je kunt nog zo goed voorbereid zijn, in paniek handel je anders, is de ervaring van de familie Krüs. Toch hebben ze een aantal tips.

- 1 Zorg dat je direct vertrouwde mensen om je heen hebt die je bijstaan en aan wie je (regel)zaken kunt overlaten.
- 2 Kijk je verzekeringen goed na, hoe ben je verzekerd, wat wel, wat niet.
- 3 Bedrijfsstagnatieverzekering voor één jaar is te kort. Voor een zeugenhouderij helemaal.
- 4 Verzekeer ook de putten mee.
- 5 Zorg voor een goed gelabelde meterkast voor de brandweer
- 6 Zorg dat iedereen op het bedrijf weet hoe per stal de stroom eraf gehaald kan worden en waar de gaskraan zit.
- 7 Nodig het plaatselijke brandweerkorps uit voor een oefening. Toevallig is enkele jaren geleden op verzoek van de brandweer een oefening op het bedrijf van Krüs geweest, wat erg leerzaam is geweest.
- 8 Mijd vooral de sociale media.

Kille cijfers

In de periode 2014-2017 kwam in Nederland gemiddeld 30 keer per jaar een stalbrand voor. Problemen met elektriciteit en kortsluiting zijn de belangrijkste oorzaken van stalbrand. Denk aan verouderde systemen, beschadigde bedrading, knaagdiervraat, slecht onderhouden armaturen en stof. De periodieke elektrakeuring, die verplicht onderdeel wordt van de IKB-keurmerken voor pluimvee, varkens en vleeskalveren, kan veel schade voorkomen.

Ook menselijk handelen (bijvoorbeeld lassen of dakdekken) vormen oorzaken, net als zelfontbranding van machines, broei van hooi, stro of mest en blikmingslag. In 2014 is het Bouwbesluit aangepast; er

worden nu specifieke eisen gesteld aan de brandveiligheid van veestallen. Tussen iedere (niet alleen de grote) technische ruimte en de stal moet een 60-minuten brandwerende scheiding zijn. De constructieonderdelen en de binnenbekleding van de stal moet tenminste van brandklasse B zijn.

Preventieve maatregelen zijn bijvoorbeeld oververhittingsbeveiliging elektromotoren, luchtafzuiging mestputten, aparte stalling voor werktuigen en bliksemafleiders. Bij schadebeperkende maatregelen kun je denken aan brand- en rookdetectie in de technische ruimte, compartimentering van de technische ruimte, bluswatervoorziening, objecteninformatiekaart voor de brandweer en een sprinklerinstallatie.

Van koper naar goud

De standaard biggenvoerders binnen ons Dyncamo voeren assortiment, zoals onze voerlijnen Fit, Puur, Garant en Subliem, zullen uiterlijk op 13 augustus a.s. naar 100 mg koper gaan.

Daarnaast zijn vanaf heden ook al biggenvoerders te bestellen die aan de maximum van 150 mg koper voldoen, die u dan in het 3-fase voerprogramma in kunt zetten tot maximaal 4 weken na spenen. Zo heeft u ook de mogelijkheid om biggenvoerders met hoog koper (150 mg) te blijven voeren tot 4 weken na spenen.

Kijk op onze website voor uitgebreide informatie:

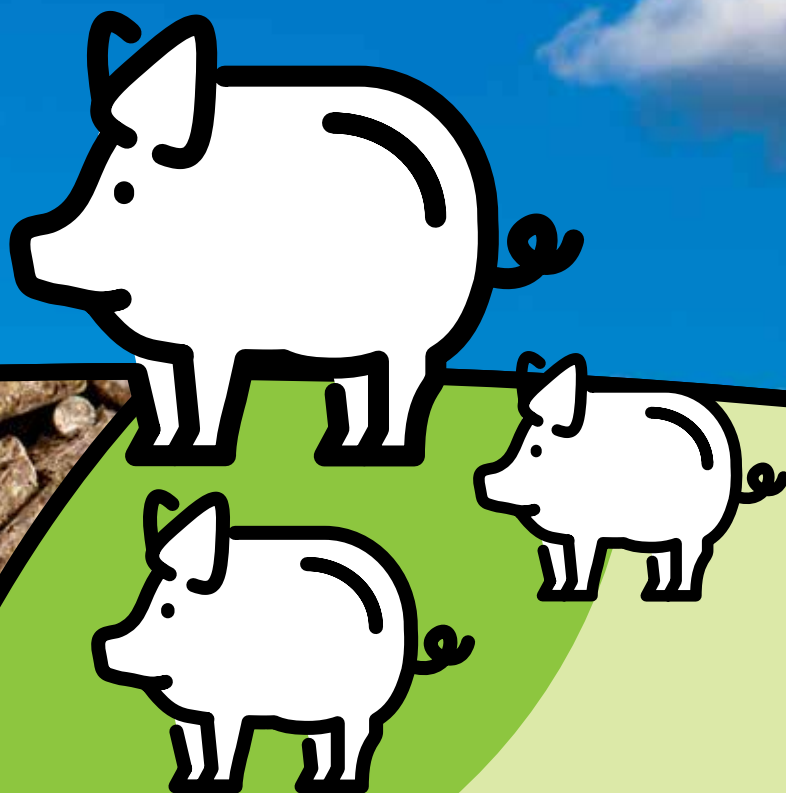
www.abzdiervoeding.nl/varkens/kopergehalte-in-diervoerders

Voor vragen kunt u uiteraard ook altijd contact opnemen met uw varkensspecialist.

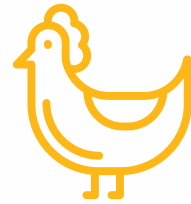
Jeroen Koks, productmanager varkenshouderij
06 5260 0720 ■ j.koks@abzdiervoeding.nl



Groei met
de ABZ
formule



Checklist voor zomer-ventilatie bij leghennen



Inmiddels bevinden we ons in de zomer; is uw stalklimaat ook alweer zover?

De overgangperiode van de winter naar de zomer is altijd een lastige qua ventilatie. Met soms al warme dagen en nog koude nachten in de zomer moet de capaciteit voldoende zijn. Hieronder een checklist om uw leghennen zo goed mogelijk de zomer door te helpen.

- ✓ De streefwaarde van de ventilatie mag vaak al wel een graadje omhoog worden gezet. Hiermee wordt voorkomen dat de ventilatie al snel naar het maximum loopt en wennen de dieren gecontroleerd aan warmere omstandigheden. Bij temperaturen tussen 18 en 24 graden voelt een hen zich het prettigst.
- ✓ Om temperatuurschommelingen van buiten zo min mogelijk in de stal door te laten dringen, kan de bandbreedte wat langer gezet worden. In de zomer werkt een bandbreedte van 6 à 7 in de meeste gevallen het beste.
- ✓ In veel stallen wordt gebruik gemaakt van 2/3 zomer en 1/3 winterventielen. Bij de eerste warme dagen gaan deze weer automatisch open of moeten deze handmatig opengezet worden. Let er op dat dit gebeurt!
- ✓ Controleer of alle ventielen open gaan en of (in het geval van "flash" ventielen) alle lamellen nog goed staan. Dit kan gedaan worden door de kleppen handmatig even op 100% open te zetten. Stel ze zo in dat er geen koude lucht rechtstreeks op de hennen valt.
- ✓ Controleer of alle inlaat ventielen goed schoon zijn. Vaak gaat er in de winter een minimale hoeveelheid lucht door, waardoor beschermgas voor de ventielen door een combinatie vocht en stof soms behoorlijk dicht kunnen gaan zitten.
- ✓ Ga er vanuit dat leghennen een maximale ventilatiebehoefte hebben van $3,6 \text{ m}^3/\text{uur}/\text{kg}$ lichaamsgewicht, ongeveer $7 \text{ m}^3/\text{uur}/\text{hen}$ dus. Tegenover elke m^3 lucht welke afgezogen moet worden moet minimaal $0,8 \text{ cm}^2$ inlaattoepervlakte staan (liefst 1 cm^2).
- ✓ Bereken ook eens of de capaciteit van uw ventilatoren past bij het aantal dieren in de stal en houdt er daarbij rekening mee dat bij een hogere onderdruk de capaciteit van uw ventilatoren sterk afneemt.
- ✓ Controleer of alle ventilatoren het goed doen. Controleer v-snaren op haarscheuren en vervang deze voordat ze bij 30 graden staltemperatuur kapot knappen.
- ✓ Controleer of alle voelers nog op de juiste plek hangen.
- ✓ Kijk tot slot op verschillende momenten op hoofdlijnen of alles klopt door een rookpatroon te gebruiken. Hiermee kunt u kijken of luchtstromen doen wat de bedoeling is.

Ook voor een stalklimaat geldt dat niets blijft zoals het was en het kan daarom geen kwaad om het klimaat eens per vier jaar door een specialist te laten beoordelen. Daarnaast zien we de trend naar meer wintergartens en uitlopen aan stallen hetgeen om een totale andere benadering van het regelen van het klimaat in een stal vergt. In dit soort stallen kunnen gelijk- of overdruksystemen uitkomst bieden.

Een goed klimaat en voldoende zuurstof blijven één van de belangrijkste pijlers om uw kostbare leghennen top te laten produceren.

Zie voor uitgebreidere informatie:

www.abzdiervoeding.nl/legpluimvee/zomerventilatie

Evert Bos, productmanager legpluimvee
06 2125 8718 ■ e.bos@abzdiervoeding.nl





Pluimveebedrijf Bitterhoek

**High-tech brengt pluim-
veehouder Bevelander
mooie resultaten**

In een hypermoderne pluimveestal, in hoge mate geautomatiseerd met perfect gecontroleerd klimaat, houdt de familie Bevelander in Poortvliet op bijzonder efficiënte wijze vleeskuikens. Een staaltje high-tech zoals op nog maar enkele bedrijven in Nederland te zien is.



Vleeskuikenhouders Bram (55) en Corina (56) Bevelander-Feleüs zijn in 1999 gestart op het ouderlijk akkerbouwbedrijf van Bram. Het bedrijf was klein en mogelijkheden om door te groeien waren nihil. Daarom kozen Bram en Corina voor een neventak. Het werden 25.000 vleeskuikens in een traditionele grondstal.

In 2007 is daar, in een aardappelbewaarschuur, het prototype van een patiosstal van Vencomatic geplaatst. Die was afkomstig van de proefboerderij in Lelystad en mocht bij wijze van proef voor vijf jaar worden gebruikt. In deze patiosstal werden 18-daagsbebroede eieren geplaatst. Drie dagen later kropen de kuikens uit het ei, die na tien à twaalf dagen via een transportband naar de grondstal werden gebracht. Op deze manier konden ze twaalf rondes per jaar halen. Na die vijf jaar moesten ze weer op de traditionele manier eendagskuikens aanvoeren.



Patiosysteem

Omdat uitbreiden in Sint Annaland moeilijk bleek, kochten Bram en Corina, inmiddels in vof met hun zoon Martijn (29), in Poortvliet een stuk grond waar een varkensbedrijf gepland stond dat nooit gekomen is. Daar bouwden ze in 2016 een supermoderne patiosstal voor 150.000 kuikens, met een doorontwikkeld patiosysteem van Vencomatic, het X-trecksysteem geïntegreerd in de stal.

De stal bestaat uit twee cellen met elk twee rijen van zes leeflagen boven elkaar. De rijen zijn 2,30 meter breed en 107 meter lang. Alle units worden tegelijk gevuld met eieren. Deze zijn op heartbeat gecontroleerd, dus uitkomst is bijna gegarandeerd. Ze komen via een transportband de stal in, de kuikens krui- pen er drie dagen later uit, springen op de leeflaag met warm

strooisel, waar ze direct water en voer tot hun beschikking hebben. Na drie dagen gaan de eierschalen via de transportband de stal uit. Omdat de kuikens in zes etages worden gehouden, zijn er per vierkante meter grondoppervlak 2,8 keer zoveel kuikens als in een grondstal.

Met het patiosysteem is er transport van eieren en niet van eendagskuikens. "Dit scheelt voor de kuikens enorm veel stress", licht Bram toe. "De opstart van de kuikens gaat veel beter, waardoor er veel minder uitval en ziekte is. Het antibioticagebruik is dankzij dit systeem geminimaliseerd, van een dierdagdosering van circa 24 naar vrijwel 0."

Eenvoudig laden

Zo'n zes weken later worden de kuikens geladen, in vier charges. Met het X-trecksysteem kunnen ze 30% van de kuikens nuchter zetten, ter voorbereiding op de slacht. De andere kuikens krijgen gewoon eten. Via transportbanden komen de af te voeren kuikens in een aparte laadruimte. Er komt geen vangploeg en geen shovel in de stal, dus ook geen stress voor de kuikens. Op deze manier kunnen om de dag kuikens worden geladen zonder dat dat consequenties heeft voor de overige kuikens. Met 30 dagen gaan de eerste kuikens weg, op een gewicht van 1.850 gram, op dag 39 de laatste op 2.700 gram. Na het laden wordt de mest via een transportsysteem naar de mestplaat gebracht en afgevoerd naar DEP Moerdijk. Omdat de afstand klein is, zijn de kosten laag.

Het patiosysteem is een compact systeem waarin de hele ruimte wordt benut doordat met meer etages wordt gewerkt. De uniformiteit van de dieren is hoog en het laden gaat veel gemakkelijker en sneller. Dat heeft tot gevolg dat de technische resultaten verbeteren. Ze halen met dit systeem zo'n tien kilo meer van een vierkante meter dan in een traditionele stal.



Klimaatzolder

Minstens zo belangrijk als de stal zelf is de ruimte op zolder. Dit is één grote klimaatkamer waar de stallucht geprepareerd wordt. Er staan twee warmtewisselaars die de lucht van buiten opwarmen voordat die op de klimaatzolder met de stallucht vermengd wordt. Vervolgens wordt die geprepareerde lucht, altijd gefilterd, via de zijwanden op diverse hoogten de stal in geblazen. Bram: "Op deze manier is er geen tocht en komt er veel egalere en drogere lucht bij de kuikens. De kuikens in de stal ervaren minder stress en zijn rustiger. Daarnaast scheelt het veel stookkosten."

Bij hitte kan de luchttemperatuur op de klimaatzolder met nevel 12 graden dalen. Tijdens het uitbroeden van de eieren wordt de lucht met nevel op minimaal 50% rv gebracht. De mogelijkheid tot verneveling biedt ook met het oog op brandveiligheid voordelen.

De meeste processen gaan volledig geautomatiseerd, wat de effectiviteit verhoogt, maar het systeem ook storingsgevoelig maakt. Het is dan ook op-en-top beveiligd, omdat een storing grote gevolgen kan hebben.



Bram licht toe hoe ze dit bereiken: "We hebben goed uitgangsmateriaal. Met de traditionele Ross 308 hebben we de juiste genetische aanleg met groeipotentie. We werken al drie jaar met twee vaste vermeerderingsbedrijven. Dat biedt hygiënische voordelen. Ook kunnen wij het klimaat veel beter sturen dan in een traditionele stal. Daarnaast sturen we gericht in de voersamenstelling." Zo laat ABZ Diervoeding op dit moment als proef mestmonsters onderzoeken om te kijken wat de grondstofvertering is geweest. Zeker de mate van eiwitvertering is interessant in verband met de ammoniakvorming. Dit om problemen met voetzolen te voorkomen. Onder meer op basis van dit soort onderzoeken bepaalt ABZ Diervoeding de grondstofkeuze met toevoegingen. Er wordt gestuurd in samenstelling en productieproces van het kernvoer, zodat de korrel bijvoorbeeld de juiste hardheid krijgt. Deze transparante manier van werken van ABZ Diervoeding met voer op maat bevalt de familie Beverlander uitstekend.

Ontwikkelingen

In de stal in Sint Annaland is vorig jaar het doorontwikkelde, oplierbare X-trecksysteem voor grondstallen geïnstalleerd, met veel betere resultaten. De uitval is sindsdien van 5% naar onder de 2% gedaald.

In Poortvliet hebben ze de vergunning om nog uit te breiden naar 300.000 dieren. Binnen nu en 5 jaar hopen ze daar een tweede stal te realiseren.



Voeding

Sinds een halfjaar komt het kernvoer van ABZ Diervoeding. Het contract met de vorige voerleverancier liep af en bij ABZ Diervoeding werkte inmiddels Hans Wagenaars, met wie ze al sinds de start in 1999 goede contacten hebben. Maar ook de prijs speelde mee. De voederconversie is sindsdien verbeterd en zit nu op 1,50.

Hans Wagenaars, key accountmanager vleespluimvee
06 5314 5770 ■ h.wagenaars@abzdiervoeding.nl



Bedrijfshygiëne bij pluimveebedrijven



De laatste jaren is gebleken hoe belangrijk hygiëne op uw pluimveebedrijf is. Uiteraard om goede technische en financiële resultaten te behalen, maar ook ten aanzien van het voorkomen van besmettingen van buitenaf. Denk hierbij aan Salmonella of Aviaire Influenza (AI). Deze mogelijke besmettingsrisico's kunnen catastrofale gevolgen voor individuele ondernemers hebben.

Een goede hygiëne op het pluimveebedrijf is cruciaal. U bent als pluimveehouder zelf voor een groot deel verantwoordelijk voor de hygiëne op uw bedrijf. Belangrijk is om er alles aan te doen om besmetting te voorkomen. Bezoekers/ erfbetreders dienen zich aan uw gewenste hygiëneprotocol te houden. Heeft u überhaupt een hygiëneprotocol?

Hygiënisch werken is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Voor veel mensen, zeker voor diegene die niet dagelijks op een pluimveebedrijf komen, is de juiste houding hoe om te gaan met hygiënemaatregelen niet bekend. Mensen werkzaam in de agrarische sector weten veelal wel wat de gevolgen kunnen zijn als de hygiëne niet op orde is. Het is belangrijk dat iedereen weet dat toegang in de stal niet toegestaan is zonder overleg met de eigenaar of bedrijfsleider. Als ondernemer bepaalt u zelf wie en onder welke voorwaarden op het bedrijf en in de stal mogen komen. Daarom moet dit voor iedereen die het bedrijf wil betreden duidelijk zichtbaar zijn. Een hoge hygiëne-status op uw pluimveebedrijf is immers van vitaal belang.



Enkele praktische tips die tegen te verwaarlozen kosten te realiseren zijn:

- Ketting of poort om terrein af te sluiten;
- Bord waarop staat dat er strenge hygiëne-eisen gesteld worden (eventueel gratis aan te vragen via onze website: www.abzdiervoeding.nl/contact/contactformulier);
- Aangeven dat melden voor betreding verplicht is;
- Een duidelijk zichtbaar telefoonnummer bij vragen.

Het valt ons op, dat nog steeds niet alle pluimveehouders bij alle stallen de gewenste maatregelen zichtbaar hebben.

Verder zijn onderstaande maatregelen belangrijk. Weliswaar met meer moeite te realiseren, maar zeer de moeite waard:

- Stel een duidelijk bedrijfseigen hygiëneprotocol op voor erfbetreders. Zorg dat bezoekers de stal alleen kunnen betreden via de hygiënesluis en na gebruikmaking van een douche. Een douche die ook bijdraagt aan hygiënisch handelen; met warm water, zeep en schone bedrijfskleding (in meerdere maten). Zie ook onze video op: www.abzdiervoeding.nl/pluimvee/bedrijfshygiene-pluimvee.
- Wissel van schoeisel in de stal: 'binnen is binnen en buiten is buiten'. Zorg voor bedrijfseigen kleding die ook op het bedrijfsterrein gewassen kan worden en niet in huis.
- Zorg ervoor dat alles wat naar binnen moet schoon en ontsmet is.
- Verwijder rommel/afval rondom de stal en reinig regelmatig de erfverharding. Ongedierte kan zich onder/bij allerlei materialen/troep gemakkelijk verschuilen. Uit onderzoek blijkt dat ongedierte regelmatig drager is van bijvoorbeeld Salmonella en dit dus gemakkelijk kan overbrengen op uw kostbare dieren!
- Neem met een gespecialiseerde firma alle protocollen door voor ongediertebestrijding. Bij ieder bedrijf zijn verbeterpunten te benoemen. Laat een dergelijke firma bijvoorbeeld een keer een presentatie verzorgen in een studieclub.
- Overleg met transporteurs van eieren, dieren en voer of zij voldoende maatregelen hebben genomen om uw bedrijf te beschermen. Denk hierbij aan automatische ontsmetting van wielkasten.
- Laat de bedrijfsscan los op uw bedrijf!

Wat doet ABZ Diervoeding aan hygiëne?

Als toeleverancier van diervoeders nemen wij onze verantwoordelijkheid. Alhoewel de risico's van overdracht van kiemen/virussen via bulktransport zeer klein zijn, zijn niet nihil. Om uw bedrijf en dieren te beschermen nemen wij een flink aantal maatregelen. De bulkwagen is het visitekaartje van onze coöperatie. Wij investeren in schone bulkwagens die zijn

voorzien van een automatisch ontsmettingssysteem. Doordat wij op onze bulkwagens dit systeem hebben laten bouwen, zorgen wij ervoor dat de banden en wielkasten ontsmet worden voordat de wagens uw erf oprijden. Dit ontsmetten doen wij ook weer bij het verlaten van uw erf. Op deze manier leveren wij onze voeders op een verantwoorde manier.

Bij calamiteiten nemen wij bovendien extra maatregelen boven op dat wat wettelijk is voorgeschreven. Denkt u hierbij aan: het gebruik van wegwerpschoeisel en overalls, 1 op 1 transport, reinigen en ontsmetten van bulkwagens, niet of minder stal- of bedrijfsbezoek door onze buitendienst, compartimentering enz.

Wij doen er alles aan om risico's tot verspreiding van kiemen te voorkomen.

Tenslotte:

- Schades veroorzaakt door slechte hygiëne kunnen leiden tot het verlies van opbrengsten in de gehele sector. Met simpele maatregelen zoals een schoon, opgeruimd erf/bedrijf maakt u een goed begin.
- Uw dieren zijn uw kapitaal en uw inkomen. Bescherming is dus van vitaal belang.
- Een aantal ondernemers heeft een verzekering afgesloten om gevolgschade vergoed te krijgen. Iedere ondernemer kan hierbij zijn eigen afweging maken.



Martijn Aarts, specialist pluimveehouderij
06 2061 6765 ■ m.aarts@abzdiervoeding.nl



Nieuw in ons assortiment: Legmeel 170 Light

Sinds vorig jaar heeft ABZ Diervoeding het Light assortiment in productie. Dit assortiment is gemaakt om met zo min mogelijk voer zoveel mogelijk lichtere eieren te produceren. Zeker als eieren per stuk verkocht zijn, kunnen lichte eieren een gewenst productiedoel zijn.



Deze voerlijn combineert een relatief hoog energieniveau met een relatief laag eiwitniveau om zodoende het maximale aantal eieren uit uw hennen te halen, met een gewicht wat op of net iets onder de fokkersnorm van het betreffende type hen zal liggen.

Legmeel 170 Light is een aanvulling op ons Legmeel 165 Light, maar dan met een ander grondstoffenpatroon en meer geoptimaliseerd op maximale verteerbaarheid. Zo bevat deze voerlijn geen raap en raapproducten en heeft deze voerlijn een iets hoger eiwit- en energieniveau dan de 165 Light. Beide voerlijnen zijn ontworpen om met de laagst mogelijke voerkosten per ei zoveel mogelijk 1e soort eieren te produceren. Dit in combinatie met een goede darmgezondheid en droge mest.

De Light voerlijnen sluiten aan achter onze Opfok 3 (Pre-leg, van 17 weken tot 5% productie) en Legmeel Start 165 (van

5% productie tot ongeveer 25 weken). Bij koppels waar het lichaamsgewicht nog wat meer gestimuleerd moet worden, kan ook nog tot 25 weken ons Legmeel Start 170 gevoerd worden (code 11.149) Net zoals bij al onze andere voerlijnen zijn deze ook verkrijgbaar in fase 1 t/m 4, waarbij de eiwit- en energiegehalten in de fase 1, 2 en 3 gelijk blijven en alleen de calciumgehalten aangepast worden op de leeftijd van de hennen.

Altijd het juiste voer/ dat loont

Door de ruime keuze binnen de standaard Scharrel/volière, Light en Kolonie voerlijnen heeft ABZ Diervoeding voor elk productiedoel en elk stalsysteem altijd het juiste voer.

Tabel 1 Assortiment legvoerders Light

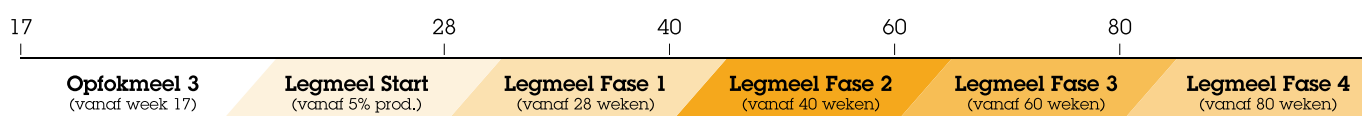
Naam	Artikelcodes			
LEGSTART				
OPFOKVOER 3 170 zac	10.065			
OPFOKVOER 3 170 NGMO zac	10.075			
LEGMEEL START 165 DD LIGHT	11.138			
LEGMEEL START 165 DD NGMO LIGHT	11.137			
LEGMEEL 165 LIGHT	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4
LEGMEEL 165 DD LIGHT	11.681	11.682	11.683	11.684
LEGMEEL 165 DD NGMO LIGHT	11.481	11.482	11.483	11.484
LEGMEEL 170 LIGHT	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4
LEGMEEL 170 DD LIGHT	11.691	11.692	11.693	11.694
LEGMEEL 170 DD NGMO LIGHT	11.491	11.492	11.493	11.494

	Kolonie	Scharrel	Light
Darmgezondheid	+++	+++	++
Legpercentage	++	++	+++
Ei-gewicht	+++	+++	+
Opstart	+++	+++	++
Voederconversie	+++	+++	+
VRE	+++	+++	+++
Voerkosten	+++	++	+++

Evert Bos, productmanager legpluimvee
06 2125 8718 ■ e.bos@abzdiervoeding.nl



Figuur 1 Inzet voerlijnen



Inname boerengranen

Evenals voorgaande jaren is het mogelijk om uw boerengranen rechtstreeks uit de oogst te leveren aan uw coöperatie. Tarwe, gerst, triticale en rogge kunt u, mits de kwaliteit het toelaat, rechtstreeks bij onze volgende fabrieken aanleveren: Nijkerk, Eindhoven, Markelo en Stroobos. Maïs levering is alleen mogelijk via een drogerij.

De granen worden afgerekend tegen de geldende dagprijs bij levering. Betaling vindt plaats binnen 21 dagen na levering.

Indien u interesse heeft om dit seizoen uw granen te leveren, dan verzoeken wij u op korte termijn contact op te nemen met ondergetekende. Zie onze website (www.abzdiervoeding.nl/grondstoffen/inname-boerengranen) voor de kwaliteits- en leveringsovereenkomst akkerbouwers.



Arie Griffioen, manager Inkoop & Logistiek
06 2161 4390 ■ a.griffioen@abzdiervoeding.nl



Even voorstellen



Op 3 juni jl. is Mark Boers bij ons gestart als specialist runderhouderij. Mark is 25 jaar en woont in Hoge Hexel. Hij heeft zijn opleiding aan de HAS Dronten succesvol afgerond.

Wij wensen Mark veel succes met zijn nieuwe job!

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootste mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll,
pr-communicatie@abzdiervoeding.nl. De eerstvolgende ABZ Nieuws verschijnt in augustus 2019.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk
033 422 1510
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Eindhoven
040 238 0777
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Stroobos
051 235 1281
bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundveehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager)
regio Midden, Oost en Zuid
06 2126 6227
r.ee@abzdiervoeding.nl

Frank Pol (Verkoopmanager)
regio Noord
06 8233 0681
f.pol@abzdiervoeding.nl

Geiten- en schapehouderij

Erik Koldenhof (Specialist)
06 5235 8459
e.koldenhof@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Hans Gerrits (Verkoopmanager)
06 5154 1814
h.gerrits@abzdiervoeding.nl

Legpluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager)
06 5262 2335
j.doornhof@abzdiervoeding.nl

Vleespluimveehouderij

Cor van Dijk (Commercieel directeur)
06 2126 6226
c.dijk@abzdiervoeding.nl

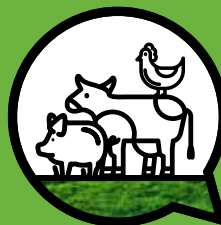
Hans Wagenaars (Key accountmanager)
06 5314 5770
h.wagenaars@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen

Gijsbert Willigenburg (in- en verkoop)
033 422 1512
grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding

Groei met de ABZ formule



dichtbij
dier



dichtbij
boer met
het juiste
voer



voor
het beste
resultaat

ABZ / dat loont

Volg ons op Social media:

